

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in prazniki. — Inserati do 30 pett. à Dm 2.—, do 100 vrst Dm 2.50, od 100 do 300 vrst à Dm 3.—, večji inserati pett. vrsta Dm 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Dm 12.—, za inozemstvo Dm 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 8. —
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODREZUNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ODMEV ŽENEVSKIH SKLEPOV

Po izjavi dr. Schobra Avstrija in Nemčija ne bosta odnehalni

Zeneva, 19. maja. Včerajšnja seja sveta Društva narodov je nekoliko razčistila politično situacijo. Predvsem je vplivalo zelo pomirjevalno, ker sta Avstrija in Nemčija pristali na to, da se vpravljanje carinske unije izroči v proučitev mednarodnemu razsodišču v Haagu. Na zahtevo angleškega zunanjega ministra Hendersona je razen tega avstrijski zunanji minister dr. Schober zagotovil, da bodo med Berlinom in Dunajem uvedena pogajanja za urešenje carinske unije do odločitve v Haagu počivala. Presenetljivo je učinkovala na zbor intervencija italijanskega zunanjega ministra Grandija, ki se je nepričakovano ostro izrekel proti vsaki priključitvi politiki. Njegova izvajanja se popolnoma strinjajo s smernicami, ki jih zastopata Briand in Henderson. Vse tri države izjavljajo solidarno, da v sedanjem položaju nikakor ne gre ločiti politične in pravne strani dunajskega protoka od njegove gospodarske.

Zeneva, 19. maja. Mnogo pozornosti je zbudila izjava dr. Schobra, da je Avstrija pripravljena skleniti s sosednimi državami posebne dogovore in da je prav tako kakor Nemčija pri-

pravljena zastopati svobodno trgovino. Briandovi ugovori proti nemško-avstrijskemu načrtu niso prinesli ničesar novega, vendar je skušal Briand s posebnim povdankom dokazati, da so gospodarski koristi nameravane unije zelo dvomljive. Ne glede na to je politična škoda tega načrta popolnoma nedvoumna, ker bi ustvarila v Evropi atmosfero negotovosti. Grandi je v svojih izvajanjih predvsem naglašal, da je ločitev politike in gospodarstva dejansko nemogoča. Iniciatorji načrta bi mogli izvzeti posledice, ki jih morata niti sami niso nameravala.

Zeneva, 19. maja. V razgovoru z zastopniki avstrijskega in nemškega tiska je avstrijski zunanji minister dr. Schober izjavil, da stališče avstrijske in nemške vlade z včerajšnjimi sklepi sveta Društva narodov nikakor ni omajano in da bo ostala carinska unija slej ko prej v ospredju vsega političnega delovanja. Obe vladi sta že od vsega početka računalni na to, da bo Društvo narodov proučilo pravno stran dunajskega pakta. Tudi pristanek na Hendersonov predlog, da se zadeva izroči v odločitev haškemu razsodišču, se ne sme tolmačiti napacno. Avstrijska in nemška vlada sta se že prej

sporazumeli, da bosta do končne odločitve opustili nadaljnja pogajanja, ki se tičejo finančne strani projekta, dokler se bodo lahko druge priprave za izvedbo carinske unije, ki so zgolj formalno-tehničnega značaja, nemoteno nadaljevale.

London, 19. maja. »Times« se bavijo v uvodniku z včerajšnjo sejo sveta Društva narodov in izražajo zadovoljstvo nad tem, da je bil sprejet Hendersonov predlog in avstrijsko-nemška zadeva izročena haškemu razsodišču. To je zopet dokaz, da vlada med velesilnimi popolna solidarnost. V ostalem je ženevska razprava imela to dobro stran, da se je zopet pokazalo, da gospodarski vprašanji ni mogoče rešiti s politiko, marveč zgolj z gospodarskim sodelovanjem. Sedanjem položajem v Evropi je tak, da bo potrebna popolnoma nova gospodarska organizacija. Dočim avstrijsko-nemški načrt raspravlja temu duhu časa, je Briandov načrt presplošen, da bi se mogel v dolegnici dobiti izvesti. Zato bo treba najti srednjo pot, ki pa nujno zahteva kot pogoj kar najtenejše sodelovanje vseh evropskih držav. Kako naj se to izvede, je naloga ženevskih državnikov.

Nova tramvajska tarifa

Z otvoritvijo tramvajske proge v Šiško se uvede meseca junija nova vozinja ter razdelitev na delne proge

Ljubljana, 19. maja.

Upravni svet Splošne železniške družbe je na svoji seji dne 4. aprila t. l. odobril novo tarif in razdelitev proge na delne proge.

Kakor znano, je bila dosedanja proga električne cestne železnice dolga 5 km. Pred vojno je bila cena za vozne listke razdeljena na delne proge, po vojni pa se je določila enotna cena, ki je znašala zadnji čas Din 1.50 za osebo, ne glede na to, kako daleč se je potnik vozil.

Po razširjenju cestne železnice v Šiško in na Vič in od Šiške do Št. Vida bo skupna proga električne cestne železnice dolga okrog 15 km. Glede na dolžino proge je bilo treba razdeliti progo na delne proge (pasove) in določiti ceno voznih listkov za posamezne delne proge. Vso progno in sicer a) garnizijska bolnična — glavni kolodvor; b) Mestni trg in dolenski kolodvor in c) Vič — Št. Vid, je uprava cestne železnice razdelila na 15 delnih prog (pasov): 1. Garnizijska bolnična — cerkev sv. Petra, 2. cerkev sv. Petra — Mestni trg, 3. Mestni trg — Pošta in Kavarna Evropa, 4. Pošta in Kavarna Evropa — glavni kolodvor, 5. Mestni trg — Privoz, 6. Privoz — Dolenski kolodvor, 7. Vič — Stan in dom, 8. Stan in dom — Rimski cesta (vogal Gradišče), 9. Rimski cesta — osta in kavarna Evropa, 10. Pošta in Kavarna Evropa — Frankopanska ulica (Keršič), 11. Frankopanska ulica — Mitnica v Šiški, 12. Mitnica — nova remiza, 13. Nova remiza — Dravlje, 14. Dravlje — Trašta, 15. Trašta — Št. Vid-Vižmarje.

Cena za posamezne delne proge se je določila na 50 par., vendar pa mora vsak potnik plačati najmanj za 2 delni prog 1 Din, čeprav se ne pelje polni dve delni progi. Po tej ceni bi plačal potnik, ki se

pelje n. pr.: od Šiške (mitnica) do glavne pošte (2 delni prog) Din 1.—, od Št. Viča do glavne pošte (6 delnih prog) Din 3.—, od Mestnega trga do glavnega kolodvora (2 delni prog) Din 1.—, od garnizijske bolnice do Mestnega trga (2 delni prog) Din 1.—, od garnizijske bolnice do glavne pošte (3 delne proge) Din 1.50, od Viča do Rimske ceste (2 delni prog) Din 1.—, od Viča do kavarn Evropa (3 delne proge) Din 1.50, od Mestnega trga do dolenskega kolodvora (2 delni prog) Din 1.—.

Otroci do 10. leta plačajo: do 3 delnih prog Din 1.— do 6 delnih prog Din 1.50, nad 6 delnih prog Din 2.—.

Za vsak komad prtljage se plača ista cena kakor za odrasle osebe.

Z novo tarifom odpade značajna cena za jutranje vozne listke, kar je pri gornjih nizkih cenah popolnoma razumljivo.

Nadalje odpadojo mesecni in letni vozniki listki. Namesto mesecnih voznih listkov se bodo prodajali v predprodaji vozni listki v blokih po 25 komadov z vložljivostjo 2 mesecov od dneva nakupa in sicer z 20% popustom za določeno progno, za nedoločeno progno pa z 10% popustom.

Mesecni vozni listki se bodo izdelovali samo za dajake in sicer: do 3 delnih prog za 4 vožnje dnevno Din 50.—, za 2 vožnje din 30.—, nad 3 delne proge za 4 vožnje din 30.—, nad 3 delne proge za 4 vožnje din 70.—, za 2 vožnje din 50.— in tedenske delavskie karte za 2 vožnje dnevno: do 3 delnih prog po Din 10.—, do 6 delnih prog po Din 13.—, nad 6 delnih prog po Din 14.—.

Nova tarifa stopi v veljavo z dnem, ko bo otvorena proga v Šiško (mesec junija).

Za nočne vožnje se doplača na dnevne cene še Din 1.— ne glede na dolžino proge.

Iz Španije

Madrid, 19. maja, AA. Španske borze, ki so bile zaradi zadnjih nerodov zaprte, so pritele ponovno poslovati. Med tem so stopile v veljavo določbe proti špekulaciji.

Izgredi v Egiptu

Kairo, 19. maja, AA. Po uradnem poročilu je bilo pri vojnih nemirih v treh vasih Dahakliah v spopadu med policijo in demonstranti ubitih 6 oseb in veliko ranjenih. Policija je imela 4 ranence.

Kairo, 19. maja. Zadnji dan volitev te bi bil v Kairu kljub obsežnim varnostnim ukrepom zelo krvav. Množica je napadla vojne lokale in jih hotelov demoličati, češ da je vlad potvorila vojnine rezultate. Intervenirani je moral vojaštvu. Deset ljudi je bilo v pouličnih borbah ubitih, več sto pa ranjenih, med njim 20 tako hudo, da se v bolnicah bore s smrtno.

Toscanini ne sme potovati v Istočno Evropo

Milan, 19. maja. Kakor se je zvedelo iz fašističnih krogov, je milanska policija odvzela znamenati dirigent Arturju Toscaniniju potni list za inozemstvo. Če tega ukrepa ne bo preklicala, se Toscanini ne bo mogel udeležiti namenovanega dirigiranja v Beyrutu. Mladi dijaki in čestilci Toscaninija so hoteli prirediti Toscaniniju simpatično manifestacijo, vendar pa je policija prepovedala vsako zbiranje pred hotelom, v katerem stanuje slavni glasbenik.

Zavarovalna aféra v Genovi

Genova, 19. maja. Pred tučajnjim kazenskim sodiščem se bo v kratkem vršila razprava o veliki zavarovalni goljutiji. Obtoženi so kapitan trgovske ladje »Vincenzo Francesco Ramelli« ter nekaj častninkov, ki so sporazumno z zavarovalnimi agenti ladjo visoko zavarovali ter jo nato namotovljeno z manj vrednim blagom v bližini Marsella potopili. Moštvo, ki je trdi velodo za goljutijo, je kapitan za sodelovanje in za izborni odigranje obupne prirose pri reševanju bogato nagradil. Ramella sam je zapustil kot zadnji ladjo ter se v teatralni poz v vokliku »Zivela Italija« vrzel v valove, kjer ga je točno po programu ujelo moštvo in spravilo z rešilnim čolnom na kopno. Po katastrofi so priredili junaški mornarji pod vodstvom svojega kapitana v Marsello veliko slavje, ki je trajalo več noči. Policija je postala na družbo pozorna in tako je prišla vsa aféra na dan.

Lincanje državnega uradnika v Limi

Newyork, 19. maja. »Chicago Tribune« poroča iz Limi, da je tam množica hinciba bivšega podpredstnika Arequipa Valacara, ki je bil silno osovrazen. Množica ga je napadla na ulici s palicami in kamnji ter ga na mestu ubila.

Uboj na Ježici

Ljubljana, 19. maja. V nedeljo popoldne okrog 17. je bil na Ježici izvršen krvav zločin, katerega žrtvi sta postala 27letni ključavnik Alfons Kralj iz Ljubljane in 25letni krojaški posmočnik Ivan Jakob iz Ježice. Kralj se je na kolesu pripadel iz Ljubljane proti Ježici, na kolesu pa je sedela tudi njegova zaročenka. Ko je zavil na gameljko edost, so ga okoliški trije pijkeni Bošnjaki in eden ga je sumil z nožem v hrbot.

To je videl krojaški posmočnik Ivan Jakob iz Ježice, ki je hitel Kralju na posmoč. Imel je pa smolu, da je padel in v tem hipu je eden izmed Bosancev tudi njega sumil z nožem v hrbot. Dočim je bil na Kraljevu poškodba lažjega značaja, so morali Jakoba, ki je imel prebodenje pječa, prepeljati v bolnič.

Zdravnik v bolnici so se pozrtovovalno trudili, da bi mlademu fantu rešili življeno, ves njihov trud pa je bil zmanj, kajti nesrečni Jakob je sroči okrog 19. podle gel težki poškodbi. Pokojni je bil star 24 let, bil je doma iz Savelj in edini sin še živčnih roditeljev. Tragična smrt mladega fanta, ki je bil zelo priljubljen, je zbudila splošno sočutje, obenem pa ogorčenje nad zločinci.

Napadalec so takoj po zločini črninski orožniki aretilni v včeraj prepeljali v sodne zapore ljubljanskega sodišča. Aretirana sta bila Dragutin Hujšek in Tomo Štabek, dočim je bil tretji napadalec izpuščen, ker so vgotovili, da pri napadu ni sodeloval.

Borzna poročila.

JUBLJANSKA BORZA. Devize, Amsterdam 22.815, Berlin 13.515 — 13.545 (13.53), Bruselj 7.9059, Budimpešta 9.9087, Curih 1093.6 — 1096.3 (1095.3). Dunaj 796.76 — 799.76 (798.26), London 275.96 — 276.76 (276.36), Newyork 56.60 — 56.80 (56.70), Pariz 222.30, Praga 167.93 — 168.73 (168.33), Trst 297.31.

INOZEMSKIE BORZE.

Curih, Beograd 9.1335, Pariz 20.2925, London 25.23125, Newyork 518.65, Bruselj 72.175, Milan 21.55, Madrid 52.10, Amsterdam 206.30, Berlin 123.525, Dunaj 72.88, Sofija 3.76, Praga 15.3675, Varšava 58.15, Budimpešta 90.465, Bukarešta 3.09.

Bakarska železnica dograjena

Izdelava podrobnih načrtov za izgraditev luškega in železniškega sistema na severnem Jadramu

Beograd, 19. maja. AA. Ta mesec bo dograjena stranska proga Bakar — postaja — Bakar — pristanišče. Maksimalni padec proge znaša 2 pro mille. Pri četrtinem kilometru od postaje Bakar bodo pozne odcepili progno do Martinščice. Na novi prog bosta načrti nekaj kilometrov sklepali v sklep, ker gre do Bakra dograjeno v krečnih, transportnih in transitu, pri čemer torej ni ničesar novega, najmanj pa kaj revolucionarnega. Sporazumi po Italijanskem zgledu so v toliko novi, da koordinirajo vse elemente, potrebine za ustvarjanje ozjega gospodarskega sodelovanja, s čemer utrjajo pot ustvarjanju luškega sistema vzajemnega trgovskega sodelovanja.

2. Glede na nemški načrt je italijanski mnogo bližji kakor francoska teza in sicer v toliko, ker ne izključuje osnovanje kakršnihkoli blokov, ki bi mogli imeti za podlogo kakšno carinsko unijo.

3. Italijanski načrt ne ustvarja privilegij za posamezne države niti ne povzroči komu škodo. Tipični elementi, na podlagi katerih bi se imeli zaključiti direktni sporazumi med posameznimi državami, obstoje v tem, da si prizadeva države medsebojno dovoljujejo olajšave v kreditih, transportih in transitu, pri čemer torej ni ničesar novega, najmanj pa kaj revolucionarnega. Sporazumi po Italijanskem zgledu so v toliko novi, da koordinirajo vse elemente, potrebine za ustvarjanje ozjega gospodarskega sodelovanja, s čemer utrjajo pot ustvarjanju luškega sistema vzajemnega trgovskega sodelovanja.

4. Glede na nemški načrt je italijanski mnogo bližji kakor francoska teza in sicer v toliko, ker ne izključuje osnovanje kakršnihkoli blokov, ki bi mogli imeti za podlogo kakšno carinsko unijo.

5. Ustvaritev večje prožnosti pri sklepjanju trgovskih pogodb in na ta način pričetek grajenja od spodaj navzgor velikega dela evropske obnove na nacionalni

Žitna konferenca v Londonu

Včeraj je bila otvorena v Londonu mednarodna žitna konferenca, na kateri je zastopana tudi Jugoslavija

Složno delo češkoslovaškega sokolstva

Dr. Scheiner ostane starosta ČOS — Novi namestnik staroste, načelnik in načelnica

Praga, 19. maja. Odbor ČOS, v katerem so predstavniki vseh sokolskih žup in član predsedstva ČOS, je imel v soboto in v nedeljo sejo, ki bo nedvomno važen mejnik v zgodovini češkoslovaškega sokolstva, kajti na njih so bili izvoljeni novi načelniki in načelnice ter vsi trije novi namestniki staroste ČOS. Seja je bila tem pomembnejša, ker se je že udeležilo tudi odposlanstvo 28. pespolike Tyrša in Fügnerja pod vodstvom polkovnika Beranta, ki je izročil odboru ČOS v spomin na bratske stike sokolstva s polkom veliko sliko slovaške krajine, delo akademičnega slikarja Paška. Starosta dr. Scheiner se je polku iskreno zahvalil za spominsko darilo.

Sejo je vodil po daljsem presledku zoper dr. Josip Scheiner, ki se je po svoji bolezni vrnil na čelo češkoslovaškega sokolstva. Seje so se udeležili kot gostje član uprave Saveza SKJ dr. Riko Fux, načelnica Skalarjeva ter načelnik zveze p. říšského sokolstva Jan F. Žanovič s svojim namestnikom Šalikowskim. Nasvoči so bili predstavniki vseh sokolskih žup in skoraj vsi člani predsedstva ČOS tako, da je imelo glasovalno pravico nad 100 udeležencev. Stope so udeleženci seje počastili spomin umrlih sokolskih delavcev, posebno pa prerano umrlega namestnika staroste dr. dr. Hellerja. Tudi manom senatorija in pisatelja Viktorja Dyka se so udeleženci seje v globoki pjeteti poklonili. Načelniku ČOS dr. J. Vaničku je bila poslana pozdravna brzojavka. Vsa poročila funkcionarjev so bila natisnjena in razdeljena udeležencem seje.

V nedeljo so bili na dnevnem redu najprej predlogi predsedstva, potem so se pa vrstile volitve in sicer z vzklikom. Izvoljeni so bili za starosta ČOS dr. Josip Scheiner, za njegove namestnike dr. St. Bokovšky, dr. Vl. Fleischmann in Josip Truhlař, za načelnika Agathon Heller, za načelnico Marija Provanikova, za predstavja pa A. Krejči. Izmed prejšnjih članov predsedstva so bili ponovno izvoljeni.

—

To sejo, posebno pa z volitvami je češko sokolstvo zopet pokazalo svoje veliko notranje edinstvo in razumevanje za skupne interese. Novo predsedstvo čaka dve težki nalogi, organizacija IX. vsesokolskega zleta v Pragi prihodnje leto in proslava 100letnice rojstva dr. Miroslava Tyrše.

Ženstvo za svetovni mir

Zanimiv govor ge. Štebijeve na mednarodnem kongresu v Beogradu

Beograd, 17. maja. V slavnostni dvorani nove beograjske univerze je bil otvoren v nedeljo dopoldne v navzočnosti najodličnejših predstavnic ženskega sveta X. kongresa mednarodne feministične aliancije, največje svetovne ženske organizacije, ki se skoraj že 20 let bori za žensko enakopravnost. Kongres se udeležujejo najodličnejše predstavnice ženskih organizacij iz naše države in inozemstva. Kongres bo zboroval ves teden. Predsednica jugoslovenskega ženskega pokreta ga. Cirila Štebi-Pleško iz Ljubljane je pozdravila kongres v daljšem govoru, iz katerega posmemamo glavno misli.

Alianca ženskih pokretov, v čije imenu najiskrenje pozdravljam upravnih odborov mednarodne aliance za žensko vojno pravico ter člane njene mirovne komisije, čuti veliko zadostenje, da se bo razlegala resna beseda iz prestolice Jugoslavije vsem, ki se bore proti vojni kot sredstvu za poravnavanje mednarodnih sporov. Strašno je, kadar besni narava, toda še strašnejše je, kadar se razbesni človek in neusmiljeno uničuje vse, kar je bilo ustvarjeno z velikim naporem in trpljenjem in kadar vidi človek v človeku samo sovraha. Če stopi narava iz svojega toka in pusti razjarjena svojim silam svetobno pot, vemo dobro, da se bo kmalu pomirila in s svojimi plodnimi močmi začela rane, ki jih je bila prizadejala. Drugače pa je, kadar se človek slepo prepusti svojim strastem in nagonom. V takih primerih nikoli ne vemo, kdaj se bo ustalil in kdaj krene naprej na normalno pot dela. V medsebojnem občevanju se vedemo kot neizkušeno dete, ki vidi prvič ogenj, pa gre nedolžno naravnost v njegovem objemu.

Ce bi človeštvo ne imelo nobene druge izkušnje, kakor ono iz zadnje vojne, bi moralo po vojni že davno najti sredstva, s katerimi bi se dal za vedno preprečiti tak način medsebojnega obračunavanja. Vzroki, ki so dovedli do svetovne vojne, so nam zdaj znani, posledice pa čutimo še prevec. Vzroke in posledice veže ogromno pokopalische, kjer poticajo milijoni milijonov življenj. In človeku se zdi, da vsega tega nikoli ni bilo, da živimo v idealnih razsnerjih, da družače sploh ni moglo biti. Če more človeka z rafinirano točnostjo pripraviti najstrastnejšo usodo sebi in drugim, zakaj bi ne mogel napeti enake sile, da ustvari sebi in potomstvu čim prijetnejše življenje?

Neprestano slišimo od vseh strani, da je utopija prizadevanje, da bi zavladal na svetu trajen mir. V svojem razvoju je dajalo človeštvo pogosto mnogim težnjim etike utopije, pa se je smotilo in nekdanje utopije so postale zdaj popolna stvarnost. Za svetovni mir je potreben samo dostop način mednarodnega občevanja. Kadar se sestanejo državniki, si zatrjujejo, da teži za svetovni mir. Dooma se pa oborožujejo, pripravljajo strupene pline in bojne avione. Razorožitevna konferenca, ki se bo vrnila prihodnje leto, bo morala ugotoviti, da Evropa še nikoli ni bila tako oborožena, kakor je zdaj. Gospodarska kriza je postala že nezmožna, to slišimo od vseh strani, ob-

enem pa slišimo od vseh strani, da se postavljajo nove carinske barriere med narodi, ki so na izmenjanju svojih dobrin bojivih navezani drug na drugega, kakor so sploh kdaj bili.

Razorožitev in ustanovitev unije evropskih držav je na dnevnem redu vseh mednarodnih konferenc, narodom se pa zdi, da se mnogo več govori o teh življenjskih vprašanjih Evrope, nego se faktično dela za njihovo uredniščenje. Milijoni brezposelnih kljčejo po rešitvi iz gospodarske in duševne bede, politični položaj Evrope je še bolj napet, kakor je bil pred svetovno vojno, duh medsebojnega zaupanja in solidarnosti, ki je v prvi vrsti potreben za resnično razorožitev in ustanovitev evropskih unij, ta duh, če ga je sploh kdaj kaj bilo, je pa pri doceli zatriti ali pa še sploh nikoli ni prodrl med one, v katerih bi moral najbolj živeti. Evropski narodi so poklicani, da prebude ta duh in mu preskrbe nezljivo oporo, če hočejo imeti mirno bodočnost.

Konferenca, ki se danes pričenja v Beogradu, ima namen zdramiti nas iz letargije fatalističnega pričakovanja bodočnosti ter nam dati pobudo, da postanemo aktivnejše v iskanju trajnega miru. Mednarodna alianca kot podobnica te konference danes ponovno dokazuje, da poti poti do vedenja žene, ki se zbirajo okrog nje. Ona hoče v vseh državah napraviti iz žen polnopravne in zavedne državljanke, ki lahko vplivajo na razvoj v taki smernici, da bo mogel vsak narod posvetiti vse svoje ustvarjalne moči ohraniti življenje, ne pa uničevanje, kajti življenje je najdražje, kar imamo, pravilno usmerjeno življenje je največja dobrina.

Češkoslovaško-jugoslovensko pobratimstvo

V sredo 13. t. m. se je vršila v starovlanski Kutni Hori na Češkem pomembna češkoslovaško-jugoslovenska svetovanost. Neodvisna jednota legionarjev je povabila v sporazumu s Krožkom prijateljev legionarjev v Kutno Horo Jugoslovensko kolo, akademsko društvo »Jugoslovje«, češkoslovaško jugoslovensko ligo in Jednoto slovenianski žen. Pod pokroviteljstvom župana J. Bouška je bil prirejen reprezentančni češkoslovaško-jugoslovenski večer. Že na kolodvoru so sprejeti prebivalci mesta goote tako pričrno, da so se takoj počutili kakor svoji med svojimi.

Prireditev je otvorila vojaška godba z jugoslovensko in češkoslovaško himno. Prvi je izpovedoval pokrovitelj general Medek, ki je naglašal, da sta češkoslovaški in jugoslovenski narod slej ko proj zdržane v geslu »Zvestoba za zvestobov in» Kri za kri. Če bo treba, bomo z orožjem v rokah branili dodatno naših očetov in naših zvestih slovenanskih bratov, je zaključil general Medek svoj govor. Senator ing. Haulin je govoril o razmerju Češkoslovaške do Jugoslavije, ki temelji na bratstvu obeh narodov.

Jugoslovenski pesnik Božo Lovrič se je v svojem govoru spominjal težkega trpljenja svojega naroda in poveličeval bratstvo med obema narodoma. V imenu češkoslovaško-jugoslovenske lige v Pragi je govoril dr. Kalas, v imenu Kutne Hore, župan J. Bouška, v imenu Jedinosti slovenski žen ga Smolačová-Capkova, v imenu akademškega društva »Jugoslavija« Branislav Vlašček, v imenu Jugoslovenskega kola pa ga Chlapová-Djordjević. Po koncertnem delu prireditev se je razvila intimna družabna zbirava, ki je združila domačine in goste v pravem bratskem veselju.

Lep glasbeni večer v Novem mestu

Glasbena Matica, podružnica v Novem mestu, se je poklonila na svojem koncertu 9. t. m. geniju neumrtrega Antonia Dvořáka in 90 letnici njegovega rojstva (1841), s sporedom obsegajočim izključno njegova dela.

Ko je zatishnil leta 1884 prvak mladočenskih komponistov za vedno svoje oči, je bil trajen uspeh njegovega plodenostnega delovanja že zasiguran. Baš in v prvi vrsti po Dvořaku, ki je krožil že v ponosnih višinah. Saj njegovega genija ni bilo treba odkriti. Ko so ga spoznali, je dobil odlične podpornike v glasb. velikancih Lisztu, Brahmsu, Bülowu in slovenskem kritiku Hansliku. In kar se je Smetani ob življenju le v manjši meri posrečilo, se je posrečilo srečenje s Dvořakom. Ob Smetanovi smrti sojšči, ki sta v obupu na strašen način končala življenje. Oba sta žrtvi brezposlosti.

Prvi, ki je obupal, je bil Franc Zákel, ki je iz Somerse Countyja. Mož si je privzel dinamitno patrono k pasu in začpal netrino vrvo. Patrona je eksplodirala in Zákel je strahovito razmesarilo, iztrgal mu je vse drobje in odtrgal levo roko v z. pestu. Nesrečen je bil takoj mrtve. Pokojni je zapustil ženo in več otrok, k sreči vedenoma že preskrbljene.

V kraju Sudbury, država Ontario, se je

zadnje čase vedno slabše, zaradi velike nadprodukcije je brezposelnost vsak dan večja. Po zadnjem uradni statistiki so v Združenih državah našeli 6 milijonov brezposelnih, žal je med temi tudi mnogo Slovencev. Brezposelnost pa žene ljudi v obupu. Ameriški listi poročajo o pretežljivi tragediji dveh naših rojakov, ki sta si v obupu na strašen način končala življenje. Oba sta žrtvi brez-

Tragedija treh Slovencev v Ameriki

Dva sta si končala življenje, tretji se je pa smrtno ponečrečil — Smrtna kosa

1. maja smrtno ponečrečil 27letni Josip Kraljčič. V rudniku je padel 200 metrov globoko in se ubil. Pokojni je bil doma iz vasi Kremence blizu Iga pri Ljubljani.

V kraju Rock Springs le 20. aprila preminil Franc Mevšek v starosti 60 let. Pokojni je že del časabolehal na srčni hib, ki je povzročilo smrt. Dona je bil iz Rovt nad Logatecem, v Ameriki je bival 20 let.

— V Pittsburghu je umrla v bolnici Katarina Pavlakovič, rojena Forsek. Stara je bila 36 let. Zapustila je moža in 5 otrok.

— Dne 20. aprila je v Ridgewoodu, država Newyork, umrl Janez Žorman. Pokojni je bil rojen leta 1871. v Rupi pri Krajanu.

Zapustil je ženo in hčerkko. — V Binghamu, država Utah, je 23. aprila umrl Alojzij Arko.

Pokojni je bil star 42 let, rojen je bil v vasi Zamostec pri Sodražici, kjer žive žene njegovi starši. V Ameriki je zapustil ženo in 4 nepreskrbljene otročice. — V Pittsburghu je 5. maja umrla Ana Kroščec, rojena Urek. Dona je bila iz vasi Loče pri Dubovem na Štajerskem. Zapustila je moža in 5 otrok. — Dne 26. aprila je podlegel jetiki Jakob Pestotnik v kraju Little & Falls, država Newyork. Pokojni je bil rojen v vasi Brezovica. Zapustil je ženo in tri hčerke in tri sinove. Rodilni Strusovi v Chicagu je umrla triletna hčerkica.

Blodeči Holandec

V popolnoma novi razdelitvi partij in rezijno smo po pretelu nekaj sezona slišali Wagnerjevo romantično opero »Blodeči Holandec«. Kapelink dr. Švara je del naščudiral in dirigiral ter dosegel že z uverito zasluzen uspeh. Predstava je bila veskoz prav dobro pripravljena, orkester, zbor in soli v vsakem pogledu povsem zavoljivo, oprema in inscenacija lepa in zanimiva. Dasi niti najbolje izvajani Holandec ne more razpolagati naše polžiekrovne publike do tolikih izbruhov navdušenja, kakor kaka opereta z najelabšo predstavo, je bil vendar aplavz po vsakem dejnju tako izkren in topel, da lahko konstatiramo, da so predstava in zlasti kreacije solistov resno zelo nagajale.

G. Kričaj je kot gost podajal kapota na Dalandski krepko in veskoz jako simpatično.

G. Thierry Kavčnikova je izvajala veliko partijo Sente z vso pevsko umetnostjo in je izredno ambiciozno zmagovala tudi opasne višine. Jasno pa je, da sanjsko deklecete ne ustrezajo njenemu natureju in da pevsko lega te često visoke soprasne partie prav tako ne more ugadati žarmetu njenega glasu, kakor ne slammato rumena vlasulja njenemu jugoslovenskemu rasnemu značaju. Umetsnika pa se očvidno s prav izrednoognovitostjo boša najraje s čim težjimi nalogami. Nje je visoka muzikalnost, pevska velika tehnika in njena močna igralska natura ji prima že napolečni uspehi, ki so neoporečni.

G. Marčec je s svojim Erikom trinovom dokazal, da se prav razveseljivo razvija. Njegova izvrstna vokalizacija je vrgledna. Razumemo ga vsako besedo. Tudi čustvenost svoje partije je podaljšal prav dojmljivo. Pevski in igralski je povsem zadovoljeval in žel zasluzen uspeh.

Mary, Sentino pestum, je podajala. Ga. Kogejeva, krmaria pa g. Mohorič. Oba sta docela ustrezala. Mohoričev glas je v zadnjih dneh pridobil na svežost in mu partija vrlo ustreza.

Naslovno ogromno partie je pel in učinkovito igral g. Primožič. Globok tugo je zlasti z očm izražal dosledno in sugestivno. Kipno zamaknenost v Sento pa bi se želel prekinjeno s toplim izrazom na obliju in v pogledih. Zakaj sicer je neverjetno, da bi dekle vzljubilo strahneju tuja. Duet in zaključni tercet zahvaljuje vsekakor več verjetne človečnosti. G. Primožič je bil pevski in igralski odličen ter Holandec nedvomno ena njegovih najmočnejših kreacij.

Zenski zbor v 2. in moški zbor v 1. in 3. sta bila prav dobra in sta tudi igralski polno zadovoljevala. Kakor često, so bile ženske preveč uniformirane.

Nova Holandčeva ladja je prav efektna. Moti pa, da prihaja Holandec od leve izza.

V slošnem torej prav dobra predstava glasbeno prekrasnega užitka. G. dr. Švara je prejel šopek in mnogo priznanja.

Fr. G.

Beležnica

KOLENDAR

Dance: Torek, 19. maja 1931, katoličani: Celestin; pravoslavni: 6. maja, Vitoševa.

Fr. G.

DANASNJE PRIREDITVE

Drama: Zaprtje.

Opera: Snegurica. B.

Kino: Matica: Schubertov majski sen.

Kino: Međi: Svetnica ali vlačuga.

DEŽURNE LEKARNE

Dance: Bohinc, Rimsko cesta; Leustak,

Jutri! Premiera!

Elitni kino Matica!

Najlepša Ufina zvezdnica, plavelasa

Lien Deyers

v krasnem zvočnem filmu

Ljubezen preko groba

Dnevne vesti

— Uprava Zveze slovenskih zadrug. Ob občnem zboru Zveze slovenskih zadrug smo poročali že včeraj. Po predsednikovem govoru je poročal ravnatelj g. Fr. Trček o priključitvi celjske zadružne zvezde. Z zdržitvijo zvez je bil odstranjen razcep iz leta 1907. Ustvarjena je bila pa tudi enotna in močna zadružna organizacija, ki z mnogo večjim uspehom vrši svojo naloge in avtoritativnejše predstavlja obsežno zadružno organizacijo. Poslovanje zvez je v vzorjem redu in občni zbor je z odobravanjem sprejel vsa poročila. Soglasno so bili izvoljeni v načelstvu za dobro treh let dosedanjí člani gg. inž. Franc Zupančič in dr. Janko Kersnik, oba iz Ljubljane, ban dr. Drago Marušič, Stanislav Lenartčič iz Novo Vasi, Ivan Pipan iz Št. Vida in Lovro Sušnik iz Škofje Loke. Na novo so bili izvoljeni kot predstavniki bivše celjske zvezde dr. Milan Goršek iz Št. Lenarta v Slov. goricah, ravnatelj dr. Josip Komjanec iz Ptuja in dr. Josip Zdolšek iz Brežice. V nadzorstvo je bil namesto izstopivšega Matije Brezovarja izvoljen Hinko Šumer iz Šmarja pri Jelšah.

— Vozne olajšave. Prometni minister je izdal sklep, po katerem se izpolnil takša 16 B pravilnika o znižanih potniških tarifah tako, da plačajo pokrajinske zvezze Prijalnega saveza 50% vognine za dobo od 1. junija do 30. septembra. — Z odlokom prometnega ministra št. 38.732 z dne 15. maja je dovoljena polovična vožnja na vseh državnih železnicah in parniških do Nakova pri Veliki Kikindi, kjer bo 24. in 25. t. m. poljedelska razstava. Udeleženci kupijo pri odhodu cel vozni listek do Nakova sicer in se vrnejo s tem listkom do izhodne postaje.

— Razpisani službi. Cestni sreski oddor v Kranju danes mesto tajnika in pisarniškega pomočnika. Za tajnika se zahteva izobrazba, ki je potrebna za tajnika III. kategorije, za pisarniškega pomočnika pa najmanj izobrazba za zavtično službo po uradniškem zakonu. Prošnje je treba vložiti do 31. t. m.

— Zgradba novega občinskega doma v Št. Vido. Danes so v Št. Vido n. Ljubljano začeli kopati temelje za zgradbo novega občinskega doma. Zgradba bo dvonadstropna, moderna, podkletna, v njej bodo uradi za občinski svet, župana, tajništvo itd., na razpolago bo pa tudi 12 stanovanj. Vse poslopje bo obsegalo 28×14 metrov, stalo bo na približno 14 metrov od glavne gorjenjske ceste. Delo je prevzel znani stavbenik g. Miroslav Zupan, graditelj Trgovskega in Gostilniškega doma v Ljubljani. Poleg občinskega doma začeno v najkrajšem času graditi tudi poslopje za zdravstveni disperz.

— Iz Radeč pri Zidanem mostu. Ciril-Metodova podružnica je poslala družbi čisti dobitek od kegljanja 56 DIN. Iskrerna hvala! — 250n

— Oficijski ilustrovani katalog 11. ljubljanskega velesema izide ob otvoritvi istega, to je dne 30. t. m. Samozaložje je prevzela tvrdala Aloma Company v Ljubljani. Katalog bo letos povsem priročno urejen ter bo tako obsezen in pregleden, da bo vsakemu trgovcu preko celega leta mogel služiti kot izčrpni svetovalec pri iskanju trgovskih zvez.

— Petnajst angleških letal v Zagrebu. Kakor smo že poročali, bo 24. in 25. v Zagrebu mednarodni letalski miting. Zagrebski Aeroklub je prejel včeraj iz Londona brzojavko, da se mitinga udeleži tudi 15 angleških letal, ki prispoj koncem tedna v Zagreb. Med Angleži je najstavnejši letalski akrobat Broad. Po mitingu in letalskih razstavah prirede Angleži več propagandnih poletov po Jugoslaviji ter posjetijo Beograd, Sarajevo, Split, Plitvička jezera, Bleib itd.

— Tujški promet na Hrvatskem Primorju. Na Hrvatskem Primorju je zavladalo pravo poletje, tuji so že začeli prihajati v večjem številu. Na Sušak prihajajo dan za danem večje skupine letoviščarjev, v prvi vrsti Nemcov. V Crikvenici je že 300 gostov, v Baški 90, večinoma Nemcov. 14. t. m. sta bili otvorenji na Sušaku obe kopališči. Vse kaže, da bo tujški promet na Hrvatskem Primorju letos zelo živahen. Večji hoteli imajo za glavno sezono skoraj vse sobe oddane.

— Angleži v Dalmaciji. 27. t. m. prispe v Split veliki prekoceanski parnik »Viceroy of India«, s katerim se pripelje 400 Angležev, ki posetijo Milno, Dubrovnik in Kotor.

— Šolska mladina ima za obisk letosnjega 11. ljubljanskega velesema značilno vstopnino po Din 3 za učeneko oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljstva, na kar opozarjam Šolska vodstva. Dan obiska poljuben.

— Iščejo se dediči. Amerikanski Slovenci poroča, da je v kraju Leadville, država Colorado, 7. aprila 1925 umrl Josip Ježek. Svoje premoženje v znesku 300 dolarjev je zapustil bratu Francu, ki se pa še ni javil. Denar je naložen pri Zahodni slovenski zvezzi v Denverju, država Colorado.

Elitni kino Matica!

Najlepša Ufina zvezdnica, plavelasa

Lien Deyers

v krasnem zvočnem filmu

Ljubezen preko groba

Dnevne vesti

— Prebivalce mesta Kranj in okolice opozarjam, da gostuje drevi ob 20. uri v kranjskem Narodnem domu ljubljanska drama. Vprizoriščo bo Lipahovo izvirno komedio »Glavni dobitek«. Ker je to zadnje gostovanje naše drame v letošnji sezoni v Kranju, še prav posebno opozarjam vse občinstvo na nocojšnjo predstavo.

— Pohištvo na velesejmu. Na letošnjem velesejmu v Ljubljani od 30. maja do 8. junija bo zopet zastopano naše pohištveno mizarstvo v širšem obsegu. Pohištveni mizarji iz Ljubljane, Št. Vida in Vižnjarjev bodo imeli priliko pokazati svoje zmožnosti in napredovanje v izdelovanju pohištvenega mizarstva, kakor v raznih interiurih, oblikah arhitekture, tehniško konstruktivnem izdelovanju, kombiniranju lesa in lužila itd. Razstava bo nudila vsem možnost, da zadosti vsem svojim zahtevam na polju umetnosti in solidnosti, ker bo razstavljeno blago po kvaliteti prvovrstno, cene pa priznano vseskozi konkurenčne. Opozaria se torej, da vsak obiskovalec letošnjega ljubljanskega velesejma uporabi to priliko in si temeljito ogleda pohištveno razstavo v paviljonu E.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno in deloma deževno vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Skoplju, drugod pa oblačno in deževno. Načišča temperatura je znašala v Beogradu 30,2, v Sarajevu 26,2, v Splitu 25,8, v Zagrebu 24, v Skoplju 23,8, v Mariboru 21,2, v Ljubljani 16,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 753,4 mm, temperatura je znašala 16,8.

— Pod voz je padel. V Stari Blažuti pri Jurkloštru so se včeraj popoldne splašili posestnik Antonu Jurku konji, padel je pod voz in se precej poškodoval na glavi in po obrazu.

— Štiri otroci utonili. V Gospodinjicih v Vojvodini se je v nedeljo pripetila težka nesreča. V bajerju, ki je globok jedva pol-druge metri, so utonuli štiri otroci. Blizu bajerja je bila v nedeljo nogometna tekma, ki je privabila tudi mnogo otrok. Okrog 4. popoldne so začeli otroci kričati, kajti 9letni sinček Svetozarja Popovića je gegal. Še predno so mu mogli priskočiti na pomoč, je utonil. Pozneje so ugotovili, da so istega dne utonuli še trije otroci, ki so se tam kopali. Na bregu so našli obleke sinov posestnikov Gjure Konjovića, Stevana Haradja in Rade Bobanovčeka. Vse štiri otrocke so pozneje mrtve potegnili iz bajerja.

— Dvakratni morilec obsojen na smrt. V Belli Crki je bil včeraj obsojen na smrt na vešalih razbojnik Janoš Horvat, ki je v Vršcu ubil in oropal gospodinjčarja Mihajla Dindaura in njegovega sina, ju oropal ter ukradeno blago odpeljal na Dindaurovega vozu. Pri umoru je sodeloval Horvatov tovariš, katerega pa policija Sejni prijela.

• Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrbljeno perilo v najlepšo izvršitev.

Iz Ljubljane

— Ij Netočno poročanje. Od predsedstva Jugoslovanske gospodske zvezde »Ljubljana« smo prejeli slednji dopis: Pod naslovom »Florijanova nedelja« je priobčil »Slovenski list« dne 11. t. m. poročilo, ki je ali iz nevednosti ali pa morda namenoma netočno, ker navaja, da je v zastopstvu odstotnega zveznega staroste, g. Josipa Turka vodil gospode g. Rihard Engelsberger in da so pred njim ob povratku defilirali na Krekovem trgu. Dasi nikakor nismo malenkostni in častilepni, moramo resnici na ljubo posjetiti, ker na smemo in ne moremo dopustiti zapostavljanja zveznih in župnih predstavnikov in misticirjanja javnosti s takimi tendencijoznimi poročili, da je vodil gospodstvo ljubljanske župe njen načelnik, tovariš Franc Zupan ter da so gospodski zbori na Krekovem trgu defilirali pred zveznim staronom in župnim načelnikom Zupanom.

— Ij Stanje ponešređene turistike Pakiže povoljno. Kakor nam poročajo, je stanje ponešređene turistike Marije Pakiže razmeroma povoljno. Ponešređena trič sicer hude bolezni, vendar združnički upaj, da bo okrevala.

— Ij Vrata Staro bo danes ali jutri zapusti Leonidče. Stanje zagrebškega sportnika, Haškovega vratarja Starca, ki se je ponešređil pri tekmi Hašk-Primorje, se je tako zboljšalo, da bo lahko že danes ali jutri zapusti Leonidče.

— Ij V ljubljanci pridno delajo klub vsem težavam in slabemu vremenu. Nič kaj ni prijetno zlasti kopanje temelja za desni opornik prvega mostu na Cankarjevem nabrežju. V jarož čedalje bolj vdira voda, ki jo črpajo s centrifugalno črpalko. Delavci delajo v brozgi, ki jim sega majoredane do pasov. Včeraj so razširili temelji s pomočjo kompresorja, sekali so beton starega obrežnega zidovja. Pod Presernovim spomenikom imajo tudi že vse prizadeleno za kopanje temelja pod strugo, zagatna stena je postavljena okoli vse jame. V tej jami so naleteli na številne stare pilote, ki so sila žilav ter jih je težko izkopavati, kar delo precej zadržuje.

— Ij S sklopnim čolnom po jugoslovanskih rekah in jezerih je naziv sklopničnega predavanja, katerega priredi Turistovski klub »Skala« jutri ob 20. uri v veliki dvorani hotela Union. Predavatelj g. Walter Frentz, predsednik visokošolskih Kajak - Klubov Nemčije, nam bo z lepimi diapozitivi pokazal mikavost tega nam dosegaj se povsem nepoznanega športa. Jugoslovanske reke, ki so pripozname od tujcev kot najbolj primerne vode za gojitev tega legega športa, so g. Frentzu nudile s svojimi divjimi soteskami in romantičnimi obrežji mnogo prekrasnih motivov, katerih se je predavatelj kot odličen foto-amater prisojil s svojo foto - kamero. Priporočamo ogled fotografiskih slik iz tega predavanja, razstavljenih po izložbah ljubljanskih trgovin. Ker je za predavanje veliko zanimanje, opozarjam, da si vsakodobno oskrbi pravočasno vstopnice v Matični knjigarni.

— Ij Iz gledališke pisarne. Danes in jutri ostane drama zaprt. — V četrtek se ponovi Klubljevna igra »YXZ« za red b. Predzadnja vprizoritev misterije »Slehernik« bo v letošnji sezoni v petek za red E v opernem gledališču. Za birmance in birmankice vprizoritev drama v nedeljo ob 15. Goftovo veselo pravljico »Princezka in pastirček«, ki je v letošnji sezoni 10krat napolinila gledališče. Predstava bo po znamenih cenah izven. — Opera ponovi drevi »Snegurčico« za red B. — Jutri se ponovi opera »Oj ta prešmentana ljubezen« za red E. — V četrtek nastopi v »Večnem mornarju« kot Sonta učenka tukajšnjega konservatorija Stanka Jutriša. Predstava bo za red D.

— Ij Mestna plinarna priredi v sredo 20. t. m. ob 8. uri zvečer v Šentjakobski Šo'li (v vhod iz Florianske ulice) predavanje o plinski kuhi, združeno z brezplačno pokusujočo jedil. Vstop prost. Vabljeni vsi, ki se za to zanimajo!

— Ij Predavanje Turistovskega kluba »Skala«, ki se vrši jutri ob 20. uri v veliki dvorani hotela Union, bo eno najzanimivejših predavanj, kar smo jih čuli tekom zadnjih let. Potovanje s sklopnim čolnom po jugoslovanskih rekah, katerega se je v preteklem letu udeležil g. Walter Frentz, predsednik nemških Kajak - Klubov, je bilo podano v neštetični predavanjih po celih Nemčiji ter smo si s tem osigurali za letošnjo sezono velik obisk nemških Kajak - vozačev. Pri nas je tovrstni šport skoraj docela še nepoznan, vsled česar priporočamo obisk tega zanimivega predavanja. Vstopnice se dobijo v predprodaji v Matični knjigarni.

— Ij Predavanje Turistovskega kluba »Skala«, ki se vrši jutri ob 20. uri v veliki dvorani hotela Union, bo eno najzanimivejših predavanj, kar smo jih čuli tekom zadnjih let. Potovanje s sklopnim čolnom po jugoslovanskih rekah, katerega se je v preteklem letu udeležil g. Walter Frentz, predsednik nemških Kajak - Klubov, je bilo podano v neštetični predavanjih po celih Nemčiji ter smo si s tem osigurali za letošnjo sezono velik obisk nemških Kajak - vozačev. Pri nas je tovrstni šport skoraj docela še nepoznan, vsled česar priporočamo obisk tega zanimivega predavanja. Vstopnice se dobijo v predprodaji v Matični knjigarni.

— Ij Koncert »Zarje« in »Svobodek« jutri ob 20. v dvorani Delavske zbornice ima na sporednu: dr. Dolinar: Venček narodnih pesmi, ki ga igra sekstet na pihala. »Idi-loc in »Polko« igra kvartet na pihala, dirigira Fr. Dolinar. Makro Vrtačni zaigrava na glosi. Zajčev koncert št. 5. Sopranička Štefka Vukova zapoje Glinkovo »Severno zvezdro« in Devovo »Snegulčico«, Denzovo »Ce bi vsi razumeli« in Mayer-Stolzenauova »Mala pesem« pa je duet s sopranom in violončelom. Violončelo igra B. Šantel, na klavirju D. Šantlova. Drago Burger zapoje Medvedovo »Pred durmico, Griegovo »V čolnus« in »Jaz ljubim tec« ter F. S. Vilharbova »Pitaš dušo«. Spremlja ga na klavirju kons. Marijan Lipovšek. Kovinar in konservatorist Korošec zaigra na p. zavano Paudezetovo »Arije«, kapelnik jazza Sonny boy pa na saksofon Rudy Wiedeotto »Valse Vanite«. Ob klavirju kons. Žebre. Vstop prost.

— Ij II. javna produkcija gojencev konzervatorija ob sklepku šolskega leta 1930-31 bo v petek ob 20. v Filharmonični dvorani. Na sporedno so izključno skladbe enega najznamenitejših sodobnih čeških komponistev Vitezslava Novaka. Producija je v proslavo 60-letnega veleika avtorja. Na programu so samospevi, klavirske skladbe in komorni trio. Natančno spored približno. Vstopnice ob 12 Din navzduši so v predprodaji v Matični knjigarni, kjer se dobijo tudi natančni sporedi.

— Ij Drštvo »Soča« v Ljubljani priredi na binkoštni ponedeljek 25. t. m. v Šiški na vrtu in v vseh prostorih restavracije Rainingshaus (pri Pavletiču, Frankopanska ulica) vrtno veselico. Začetek ob 3. popoldne. Vršil se bo do domač ples po borjarju, pesku in v salonn, potem po srečovalju in drugo. Točila se bodo domača vina. 225n

— Ij Opazujemo na oglat državne Commerce, Tavčarjeva ulica 2, II. nadstropje.

— Ij Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. V sredo zvečer vaja mešanega zboru. Ne zamudite! — Odbor.

— Ij Mestna zastavljalcina v soboto dne 23. maja radi čiščenja uradnih prostorov ne bo poslovala.

— Ij Mestna zastavljalcina bo imela redni družbi oktobra 1930 zastavljencih predmetov in sicer za dragocenosti (zlatnino, srebrino i. t. d.) 6. maja, efekte (perilo, obličko, stroj i. t. d. pa 12. maja t. l. od 15. dneje v uradnem prostoru na Poljanskem cesti št. 15.

Pozor! Pozor!

Afrika govori

Veliki zvočni kulturni film ed jutri naprej dnevno ob pol treh popoldne v Elitnem kinu Matice!

Ljudskecene!

Citajte ilustrovano revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Mlad je, kdor mlad izgleda...</

Zane Grey:

25

Skrivnostni jezdec

Roman.

— Da, kuričen človek. Naši možje so ga takoj vzljubili, ko je prišel oni dan s psi mimo. Smejati sem se morala, ko sem ga prvič videla. Majhen, šepast, krvotrag in brzogtinast možec strašno ostudnega obrazu. Ko je pa prišel v drugič, sem pozabila, kakšen je.

— Res je. Lep ni, toda človek takoj pozabi na njegovo ostudnost, — je odgovorila Columbina s toplim glasom. — Za njegovo zunanjostjo se čuti še nekaj drugega, globljeva.

— Ah, obe sva ženski in razumeva take stvari bolje od moških. Naši možje gledajo najbolj na to, kaj kdo zna. On je popravil Tomu revolver, ki je bil že celo leto pokvarjen. Popravil je nam tudi uro in zdaj gre tako dobro kot še nikoli. In potem je nam rešil kravo, ki se je bila zastrupila s strupenim zeliščem. Vprašala sem ga, kako je mogel to storiti, pa mi je odgovoril — pravi živinozdravnik.

— Ker sva že pri zdravnikih, — je nadaljevala Columbina z glasom, ki nabi prikri njen razburjenje, — ali ve ste, ali je bil Wilson Moore s svojo ranjeno nogo v Kremmlingu pri zravniku?

— Ne, — je odgovorila gospa Andrews. — Nobenega zdravnika niso mogli najti. Treba bi bilo poslati ponj v Denver, ker pa Wils ni mogel čakati tako dolgo, mu je naravnala in obvezala nogo gospa Plummer. In obvezala mu jo je zelo lepo, kar lahko potrdini.

— Oh, hvala bogu! — je vzliknila Columbina. — Torej ne bo pohabljena — niti šepast?

— Mislim, da ne. Sicer se pa lahko sami prepričate, kajti Wills je tu pri nas. Priprjal se je predsinocium in stanuje pri mojem svaku — tamle v drugi koči.

Gospa Andrews je povedala to novico zelo hitro in z očividnim zadovoljstvom, toda na drugi njenega srca je bil skrit še plemeniteški, bolj ženski nagib. Prijazno je pogledala Columbino in se lokava nasmehnila.

— Tu! — je vzliknila Columbina vsa iz sebe; zdržala se je in nekaj časa je pod vplivom presenečenja, radošti in strahu zdaj zardevala zdaj zopet prebledevala.

— Da, Wils je tu, — je ponovila gospa Andrews in pogledala skozi vrata. Saj bi ga moralni prav za prav videti. Hodi z bergljami.

— Z bergljami!

— Da, z bergljami, ki si jih je naredil sam ... Čudno, da ga ni videti. Morda je odšel v hišo, ko je vas zaledal. — Začaran teh berget je namreč zelo občutljiv.

— Ce je tako — tako občutljiv, bi bilo morda bolje, da grem. — Columbina se je borila proti svoji zadregi in zmendenosti. Kaj če bi ga slučajno srečala! Ali bi mislil, da je prišla name noma? Srce ji je začelo močno uti pati.

— Kakor je vam bolj prav, dekle, — je odgovorila gospa Andrews.

— Vem, da sta se z Wilsons prepričala; pravil mi je o tem. No, če pa morate iti, upam, da se še oglasite, predno začne snežiti. Zbogom in zdravi ostante.

Columbina se je naglo poslovila in z loži slutnjo je zapustila Andrewsovovo hišo. In takoj za ogrom drugo hše, mimo katere je morala, je zagledala Wilsona Moora ob bergljah in z obvezano nogo, na katero sploh ni mogel stopiti. Tudi on jo je opazil; pospešil je korak, da bi se izognil srečanju ali skril za ograjo, predno bi ga zagledala. Bil je namreč prepričan, da ga ni očaril.

— Wilson! — je vzliknila nehoti. Komaj je izgovorila njegovo ime, že ji je bilo žal, da se je prenagli. Toda bilo je že prepozno. Cowboy je obstajal in se počasi obrnil.

Columbina je postala naenkrat enako pogumna, kakor je bila prve noči. Krenila je naglih korakov proti njemu. Pogled nanj je bil izpremenil njen skep.

— Izogniti ste se mi hoteli, Wilson Moore!

— Je dejala očitajoče.

— Dober dan, Columbina! — Za njene besede se sploh ni zmemi.

— O, kako mi je bilo hudo, ko sem zvedela, da je vas doletela nesreča! — je nadaljevala. — Zdaj sem pa vesela, da ste... da ste... Nekaj bledi in suhi te, Wilson, vsoča se van, da ste mnogo pretrpeli.

— Da, malo me je zdelalo, — je odgovoril.

Columbina je poznaла njegov obraz samo kot izraz cvetočega zdravja. zdaj je pa videla na njem s'edove težkih muk in potrežljive vztrajnosti. Zdel se je tudi močno postaran. Nekaj v njegovih lepih, temnih očeh je globoko ranilo.

— Nobene vesti nisem dobila, — je nadaljevala očitajoče. — Nihče mi ni hotel povedati, kako in kaj je z vami. Cikoš so trdili, da sami nicesar je vedo. Oče se je jezik, če sem ga vprašala. Jacka za vse na svetu nisem notevala. Voznik, ki je bil prisel k nam, mi je lagal v obraz. Tako sem torej

prišla danes namenoma k Andrewsovim, da poizvem, kako in kaj je z vami. Seveda se mi niti sanjalo ni, da ste tu.

Kako čuden, kako mračen in vendar prijazen je bil pogled s katerim jo očim.

— Vsa dobra Columbina! — je dejal. — Vedel sem, da vam bo hudo, da sem se ponesrečil. Toda kako naj bi vas bil obvestil, da me je tako zdečalo?

— Mojega konja ste rešili, — je odgovorila z drhtecim glasom. — Kako naj se vam zahrvalim?

— Da, bilo je res komično. Prosto je bil izgubil glavo. Upam, da je zdaj že zopet vse v redu.

Zadnji trenutki**Viktorja Dyka**

Popoldne je odšel s soprogo na obalo, stopil v vodo in se zgrudil zadet od kapi

V sredo 13. t. m. je prispel na otok Lopud pri Dubrovniku senator in pisatelj Viktor Dyk s svojo soprogo. Nastanil se je v hotelu Glavović. Odličnega gosta je prisrno pozdravila vsa češkoslovaška kolonija na čelu s senatorjem Štrobarjem, ki se mudi na Lopudu že več tednov. Zvezčer, ko se je pojavil pesnik pred hotelom, so ga takoj obkobil njegovi starci znanci, senator Štrobar, Zdenek Stepanek in mnogi drugi. Prišla sta tudi župan Zec in domači župnik, znani prijatelj Čehov. Senatorju Dyku se je poznalo, da ga je doiga pot močno utrudila. Veselil se je počitka in miru. Otok Lopud je v tem pogledu res idealen kraj na Jadranu. Dyk se je veselil pomladnega zelenja in krasnega zaliva, dejal pa tudi, da hoče preizkusiti morsko vlagu.

Drugi dan svojega bivanja na Lopudu ni šel dopoldne nikamor, ker je bilo zelo vroče. Popoldne je pa odšel s soprogo na drugo stran otoka, kjer navadno kar mrgoli Čehoslovakov, ki se na idealni peščeni obali kopljajo in solnčijo, toda samo dopoldne. Popoldne tja skoraj nihče ne bodi in tako sta bila zakonka Dyk na obali sama. Samo neka Moravanka se je baš pripravljala na odhod in videla je, kako je stopil Dyk v vodo. Že je odhajala, ko je naenkrat začula pre-tresljiv krik Dykove soproge. Odhitela je nazaj in prišla baš pravočasno, da je videela, kako se je senator Dyk v vodi opotekel in padel. Bil je blizu obale, vendar je pa takoj izginil pod vodo. Obe dami sta mu prisokili na pomoč, toda bilo je že prepozno. Moravanka je hitela v Lopud, da pokliče ljudi na pomoč. Brz so prihiteli Čehi in potegnili Dyka na breg. Takoj so ga skovali z umetnim dihanjem rešiti, toda vse prizadevanje je bilo zamarno, slavnemu pesniku in senatorju. S pomočjo krajevnih oblasti je odbor ukrenil vse po-

trebno, da bi bilo truplo čim prej prepeljano v domovino. V pismu, ki ga je poslal ing. Menzl »Narodnim Ljubom«, je receno, da je treba posebej omeniti izredno postrežljivost jugoslovenskih oblasti, ki so šele odboru v veskem pogledu z največjo prijaznostjo in uslužnostjo na roko.

Ing. Menzl pravi, da mora ob zaključku omeniti še tragičen heroizem pokojnikove soproge dr. dr. Zdenka Dykove. Tolazila se je in utpalila do zadnjega trenutka, ko je pa dr. Bašek iz Tabora sporočil, da je vse končano, je sprejela ta udarec usode kot žena, dosta vrla velikega moža. Vsa lopudska kolonija je sočustvovala z njim in občudovala njeno junaštvo.

Slavni možje in njih žene

Beležke o smrti slavnih mož kažejo, da jih umre izmed 10 najmanj 6 prej, nego njihove žene. Tako je n. pr. umrl slavni italijanski pesnik Torquato Tasso, siromašen in zapuščen v samostan Sant'Onofrio v Rimu leta 1595, dočim je umrla njegova izvoljenka Lukrecija d'Este srečna in zadovoljna v Urbinu leta 1598. Tudi Ana Isabella Milbauke, soproga lorda Byrona, je preživel svojega moža, ki je bil ločen od nje, za celih 35 let. On je umrl leta 1824, ona pa 1860. Samo Beatrice Portinari, čednostna muza pesnika »Božanske komedije«, je umrla 31 let po Dantejevi smrti.

Slična je osoda drugih odličnih mož. Oliver Cromwell je umrl v Londonu leta 1658, žena ga je pa preživelata celih 15 let. In tudi ni dolgo žalovala za njim. Cesarska Marija Luisa, druga Napoleonova soproga, je umrla 6 let po moževi smrti. Martha Dandridge se je poročila po smrti svojega moža sira Johna Custisa z bivšim ameriškim državnikom Georgom Washingtonom in mu prinesla nad 100.000 dolarjev dote. Ko je Washington leta 1799 umrl, bi bila skoraj obupala. Zatrjevala je, da težke izgube ne bo preživelata in prisotni zdravniki in zasebni Washingtonov tajnik je njene besede zabeležil. Minilo je pa nekaj let in Washingtonova vložna vložna je začela razmišljati o tretji možitvi. Bila bi se tudi omogočila, da je ni prehitela smrti. Umrla je 30 let po moževi smrti v Filadelfiji. Malo je pa primerov, da slavni možje prežive svoje žene.

Ne dajajte otrokom sladkorja

Če hočemo ohraniti otrokom zdrave zobe, ne zadostuje, da si jih redno umivajo z antisepčno vodo in čistijo s pasto, temveč jim je treba dajati hrano, v kateri ni mnogo sladkorja. Do tega prepranja je prišel nedavno dr. Russell Bunting na univerzi v Michiganu, ki je 9 mesecev opazoval večje število šoloobveznih otrok. Prvi pogoj pri vseh otrocih je bil, da so si vsak dan z antisepčnim sredstvom čistili zobe. Enemu dečku so dajali navadno hrano, drugim pa pa učenjak predpisal dijetu, iz katere je bil sladkor izložen. Jesti niso smeli niti sladkih sadnih konzerv, niti sladkih kompotov, niti peciva, niti slaščic. Prevedane so jim bile celo sladke pijače. Samo gotove jedi, ki so brez sladkorja nevzmetne, so lahko imele v sebi nekaj sladkorja.

Posledica prehrane brez sladkorja je bila presenetljiva, kajti izkazalo se je, da nobenemu otroku niso gnili zobe in odnosno zobne kosti, dočim pri onih, ki so imeli navadno hrano s sladkimi jedmi, ni vse čiščenje zob ni pomagalo. Celo nagnila mesta, ki so se bila pojavila že poprej, se v teh 9 mesecih niso povečale. Iz tega jasno sledi, da samo čiščenje zob ne zadostuje, temveč da je treba strogo paziti tudi na prehrano otrok.

15 noči zapora

Pred sodnikom Danielom Godmanom v Jakimi v Ameriki so stali te dni trije skesan grešniki. Eden je imel god, pa je s svojima prijateljem popil nekaj čašic vina. Zasačila jih je prohibicijska policija in moralni so pred strogega kadija. Kdor v Ameriki le pokusi alkoholno pijačo, mora sedeti najmanj 15 dni v zaporu, seveda če ga zasačijo. Gospodarski položaj Amerike je pa zdaj tak, da nihče ne ve, ali ne bo že jutri med brezposelnimi. Na vsako službo jih čaka najmanj 10. Sedem 15 dni v zaporu pa pomenu za vsakega uslužbenca izgubo službe. Zato so bili veseli prijatelji tako potrati.

Sodnik Godman je pa mož, ki ima srce na pravem mestu. Zlasti v tem primeru ga je imel, ko je šlo za grešnike, ki sicer še nikoli niso pristi na vznikanje s prohibicijskim zakonom. Toda paragraf je paragraf in najmanjša kazenska začetek za kršitev prohibicijskega zakona, ki je kot rečeno 15 dni zapora. Sodnik je pa vendar našel izhod iz kocijivega položaja. Nesrečni grešniki kom je prisodil najnižjo kazeno, obenem jim pa do voloil odsedeti ali bolje rečeno odležati jo ponoči. Vsak dan pridejo ob 8. zvečer v zapor, ob 7. zjutraj pa odidejo v službo.

Ne bo več pisal.

— Sklenil sem, da ne bom več pisal, ker bo davek na avtorske honarje občutno povišan.

— To so najbrž svetovani finančni ministri vaši čitatelji.

Dober svet.

— Čujte, natakar, ta goča ima komičen okus.

— Koničen? Pa se mu smeje, gospod.

Vraja papiga.

— Ali papiga, ki jo prodajate, res nimgo govori?

— Pa še kako, milostiva! Njena prejšnja lastnica jo je prodala zato, ker ni mogla nikoli do besede.

Od danes naprej smo zopet znižali cene v oddelku C

Ženske nogavice od 8.- Din, moške nogavice od 3.50 Din, žepni robci od 2.- Din naprej — in vso drugo manufakturo!

Oglejte si in prepričajte se pri

DRUŽBI COMMERCE D. D.

Ljubljana, Tavčarjeva ulica 2, I. nadstropje

Žrebanje drž. razr. loterije

(Žrebanje V. razreda bo vsak dan do 20. maja.)

Dne 15. maja 1931 so bili izbrane naslednji manjši dobitki:

Din 20.000 št. 9.709,

Din 4.000 št. 39.559,

Din 2.000 št. 76.647,

Din 500 št. 8.017. 9.784, 9.791, 9.794, 16.030, 16.071, 17.906, 17.923, 17.940, 17.974,

27.720, 27.762, 33.781, 34.156, 35.374, 36.691, 46.641, 46.653, 48.342, 49.431, 49.446, 53.872, 56.051, 56.068, 57.330, 57.332, 57.346, 58.846, 58.898, 59.553, 59.564, 66.412, 67.534, 68.748, 69.134, 69.153, 75.038, 75.065, 75.115, 75.128, 75.156, 77.245, 77.269, 86.987, 87.213, 96.817, 96.837, 96.843, 96.852, 98.181, 98.957, 98.960, 98.961, 98.183.

Dne 16. maja so bili izbrane naslednji manjši dobitki:

Din 40.000 Din srečka štev.: 89.511,

Din 20.000 Din sreč